

Depotprofiel

Erfgoeddepot Ename (erkend onrorenderfgoeddepot)

Provinciaal Erfgoedcentrum – Erfgoedsite Ename (Oost-Vlaanderen)

Inleiding en situering

Sinds 2012 is het Erfgoeddepot in het Provinciaal Erfgoedcentrum in Ename operationeel. Het kadert algemeen binnen het **erfgoed- en depotbeleid** van de provincie Oost-Vlaanderen. Gedurende de eerste vijf werksjaren werd gefocust op het uitbouwen van het fysiek depot en het uitrollen van een intensieve depotwerking over heel Oost-Vlaanderen. De Vlaamse Overheid stimuleerde deze werking vanuit twee beleidsniveaus, namelijk:

- Gemeenschapsniveau: de provincie Oost-Vlaanderen nam een regiefunctie op in het depotbeleid voor cultureel erfgoed in het kader van het Cultureel Erfgoeddecreet met onder meer participatie aan www.depotwijzer.be en de uitbouw van een [transit-/nooddepot](#) voor het tijdelijk bewaren van cultureel erfgoed in het geval van resp. verbouwingen of calamiteiten (2012-2017)
- Gewestniveau: het proefproject archeologiedepot fungeerde als [proeftuin](#) om erkenningscriteria voor onrorenderfgoeddepots te ontwikkelen in het kader van het Onrorenderfgoeddecreet en de uitbouw van een [archeologiedepot](#) (2012-2016)

Op deze wijze vond een **kruisbestuiving** plaats van ervaring en kennis tussen beide erfgoedvelden die invloed heeft gehad op de huidige werking van het depot.

Het Erfgoeddepot van het Provinciaal Erfgoedcentrum Ename is op 10 juli 2015 **erkend** als **onrorenderfgoeddepot**. De bijhorende subsidies worden toegekend voor de periode 2017-2022. Vanaf 2018 wordt enkel gefocust op onroerend erfgoed.

Werkingsgebied

Alle gemeenten van Oost-Vlaanderen waarvoor geen ander erkend onrorenderfgoeddepot de verantwoordelijkheid opneemt. Aangezien een aantal erkende depots enkel archeologisch erfgoed opneemt, verschilt ons werkingsgebied naargelang het archeologisch erfgoed dan wel het andere onroerend erfgoed betreft. Voor de juiste afbakening zie kaart.

Wie kan aanleveren?

- **voorrang** wordt verleend aan ensembles of collecties, eigendom van **steden of gemeenten**, of hun afgeleiden (zoals OCMW's en kerkfabrieken)
- **andere eigenaars** van ensembles of collecties

Wat kan aangeleverd worden?

Principe

We staan achter het principe om onroerend erfgoed zo goed mogelijk in situ te bewaren, maar dat kan niet altijd. Het Erfgoeddepot biedt een ex situ bewaring aan, zowel tijdelijk (bij bv. verbouwingswerken) als langdurig (bv. vondsten uit een opgraving waarbij de context werd vernietigd). De voorkeur gaat in dat laatste geval uit naar een eigendomsoverdracht.

Voor langdurige bewaring en eigendomsoverdracht:

- **complete archeologische ensembles** afkomstig van archeologisch onderzoek overeenkomstig de wetgeving met betrekking tot archeologie
- (onderdelen van) **beschermde of waardevol onroerend erfgoed**: stalen of onderdelen die als referentie of gegevensbank kunnen functioneren (bv. dendrostalen)

Voor tijdelijke bewaring (geen eigendomsoverdracht):

- (onderdelen van) **beschermde of waardevol onroerend erfgoed** in geval van nood of herbestemming, voor een vooraf afgesproken duur
- **kwetsbare archeologische artefacten of vondstcomplexen** afkomstig van het grondgebied Oost-Vlaanderen in afwachting van conservering, indien de eigenaar niet in de geschikte bewaringsomstandigheden kan voorzien en op voorwaarde dat conservering effectief voorzien is
- **erfgoedcollecties** in het geval dat een **calamiteit** de collectie acuut bedreigt (bijvoorbeeld wateroverlast, brand, enz.)

Uitzonderingen

Enkel in uitzonderlijke gevallen kan er worden afgeweken: wanneer een dergelijke aanvraag binnenkomt, raadpleegt het provinciebestuur deskundigen om per geval te bekijken en te beoordelen.

Taken Erfgoeddepot

Het Erfgoeddepot van het Provinciaal Erfgoedcentrum in Ename staat in voor het beheer en het kwalitatief en duurzaam bewaren van erfgoed. Het gaat in de eerste plaats om een louter **receptieve functie**, wat betekent dat we geen actief verzamelbeleid nastreven. Voor tijdelijke bewaring worden geen collecties in eigendom genomen worden, maar enkel het beheer ervan wordt overgedragen. Voor langdurig bewaren is een eigendomsoverdracht aangewezen om het administratief beheer zo eenvoudig mogelijk te houden en de permanente bewaring onder goede condities te garanderen.

De nodige voorzieningen voor beheer, behoud, ontsluiting en sensibilisering zijn in het depot van het Provinciaal Erfgoedcentrum in Ename aanwezig. Een **reglement met aanvaardingsvoorwaarden** bepaalt wie hier terecht kan, waarvoor en hoe. Indien collecties worden aangeleverd voor een gebied/specialiteit waarin een ander erkend Oost-Vlaams depot werkzaam is, wordt in overleg met dat depot bepaald welk depot het best geschikt is.

Specifieke werking en specialisaties

Bij het fysieke depot in Ename hoort ook de **depotwerking** en het **consulentschap**.

- Verlenen van **advies** over preventieve conservering van erfgoed of bij calamiteiten
- Uitbouwen van een **netwerk** door de provinciale erfgoedconsulenten **voor ervaringsuitwisseling, kennisdeling en advies** over alle aspecten van het bewaren van erfgoed in depot, met onder andere:
  - coördinatie van het calamiteitennetwerk erkende onroerenderfgoeddepots in Oost-Vlaanderen
  - coördinatie van het Klein Netwerk, een collegagroep van deponhouders van archeologisch erfgoed in Oost-Vlaanderen
  - participatie Vlaams depotnetwerk erkende onroerenderfgoeddepots
  - coördinatie Denkgroep Archeologische Collecties (voorzitterschap en secretariaat)
  - overleg en samenwerking met religieus erfgoedconsulent en Monumentenwacht
- Aanbieden van specifieke **vorming**
- Organisatie van een **groepsaankoop** en **uitleendienst** van gespecialiseerde en geschikte materialen voor het behoud van erfgoed
- Aanbieden van **stageplaatsen** voor studenten

Naast de verschillende **depotruimtes**, die geconditioneerd kunnen worden naargelang de bewaringsnoden van de collecties (o.a. een koelcel), is er ook uitrusting aanwezig in het geval van calamiteiten (functie nooddepot), o.a. anoxiekamer, calamiteitenkit en diepvriezers. De **werkruimte** biedt plaats voor preventieve en/of actieve conservering en voor onderzoek van de collecties, maar kan op aanvraag ook gebruikt worden door derden voor conservering of onderzoek van andere erfgoedcollecties in geval van plaatsgebrek.

Het depot is eveneens uitgerust met een **anoxiebehandelingskamer** die gebruikt wordt om erfgoedstukken of -collecties met (vermoedelijke) actieve insectenaantasting te behandelen. Deze behandeling gebeurt met voorrang bij aangetaste collecties die opgenomen worden in het Erfgoeddepot, maar kan ook door andere Oost-Vlaamse erfgoedbeheerders worden aangevraagd.

Contactgegevens

Erfgoeddepot

Provinciaal Erfgoedcentrum Ename

Lotharingenstraat 1

9700 Oudenaarde (Ename)

erfgoeddepot@Oost-Vlaanderen.be

tel. 055 30 03 44

Lien.Lombaert@Oost-Vlaanderen.be

tel. 09 267 72 29

www.oost-vlaanderen.be/depotbeleid

Werkingsgebied in groen:

- *permanente opname van archeologische ensembles*

Volledige provincie:

- *tijdelijke opname van (onderdelen van) beschermd of waardevol onroerend erfgoed*
- *staalnames ifv onderzoeksvoorraad*